SUF-bladet september 2021

SUF-bladet kommer att ges ut som ett nyhetsbrev fortsättningsvis med en till två månaders mellanrum mellan utgivningarna. Innehållet kommer att variera mellan allmän information om vad som är på gång i föreningen och temainformation.
Detta SUF-blad har tema rovdjursinformation och handlar om rovdjursvakan, vargreviren och SUF i pressen.
Ni får även SUF rovdjursinformation i ett eget dokument där det beskrivs hur vi arbetar med frågan, information om olika åtgärder samt kontaktuppgifter.

Rovdjursvaka 17 september

SF bjuder in till rovdjursvaka den 17 september. I år är den internationell med samtidig vaka i många europiska länder.

Budskapet som gått ut till pressen från SF är detta:
”Den 17 september manifesterar Europas fårbönder tillsammans
Om lammen tystnar försvinner också bonden och alla de växter och djur som är beroende av ett öppet landskap. Snart är den svenska fårbonden en hotad art.
Fredagen den 17 september kl. 18.00 kommer Fåravelsförbundet, lokala fåravelsföreningar och enskilda fårägare tillsammans med kollegor i flera europeiska länder att hålla en gemensam manifestation.
***Sveriges fårägare har fått nog** av att den rovdjurspolitik som riksdagen fastställt inte genomförs. Men vi vill också visa på möjligheter för en långsiktig och hållbar rovdjurspolitik. Om staten menar allvar med livsmedelsstrategin, så måste man ta störningar och risker med rovdjur på allvar. Riksdag och regering måste ta tillbaka makten i rovdjursfrågan och få rovdjurspolitik att harmonisera med övriga strategier, som till exempel livsmedelsstrategin, försvarsförmågan, levande landsbygd, jobb i hela landet. Berörda myndigheter ska följa intentionen i den politik som beslutats!*
***Manifestationen är en reaktion** på att de åtgärder som fårägare har för att skydda sina djur inte är tillräckliga. Rovdjursavvisande stängsel RAS är en av alla förebyggande åtgärder, men det ger inte 100 % skydd. Det har skett flera vargangrepp på beten innanför sådana stängsel, det är en hög egenkostnad för lantbruksföretagare eftersom de statliga bidragen inte täcker materialkostnaden och potten pengar räcker inte på långa vägar för att stängsla in alla får med RAS.*
***Manifestationen vill lyfta** att fårägarnas främsta problem är att beviljade skyddsjaktansökningar ofta blir överklagade och fördröjda. Skyddsjakten måste ges förutsättningar att genomföras effektivt, den bör utföras av proffsjägare med utbildad hund, så att rätt djur fälls.*
***Vi ser att lammproduktionen minskar i Sverige**, idag har inte ens 2,8 av tio personer möjlighet att köpa svenskt lamm pga. den låga produktionen. Vi kan producera lamm med i särklass högsta djuromsorg här i Sverige, om rätt förutsättningar ges.*
***Manifestationen hålls runt om i landet hos fårbönder.** Vi vakar fredligt över våra djur. En sammanhållande länk blir evenemanget Rovdjursvaka 2021 på Facebook. Där umgås vi digitalt under vakan, med inlägg och bilder från våra fårhagar.”*

Sjundareviret

Stockholms län har idag fasta rovdjursstammar av såväl lo som varg. Björn, järv och kungsörn förekommer tillfälligt så gott som varje år i länet. I sydvästra delen av länet finns varg i Sjundareviret, reviret går också in i Sörmland. Det har funnits varg permanent i det aktuella området sedan 2014. År 2015 föddes de första valparna. Sedan dess har det fötts fyra kullar inom reviret. Utbredning av reviret varierar något mellan åren. Vid den senaste inventeringen kunde en familjegrupp med föryngring konstateras.

SUF-bladet september 2021

Får- boskaps- och hundägare påverkas av vargarnas existens i reviret. I slutet av augusti skedde under en natt vargangrepp på två gårdar i Nykvarn och totalt 18 får dödades. Stockholm Uppsala Fårägarförening (SUF) har vid ett flertal tillfällen varit i kontakt med Länsstyrelsen och fårägare i området. Skyddsjakt har inte begärts.

Natten till den 11 september skedde ett vargangrepp på en gård på andra sidan gränsen mot Sörmland, denna gång dödades 21 får.

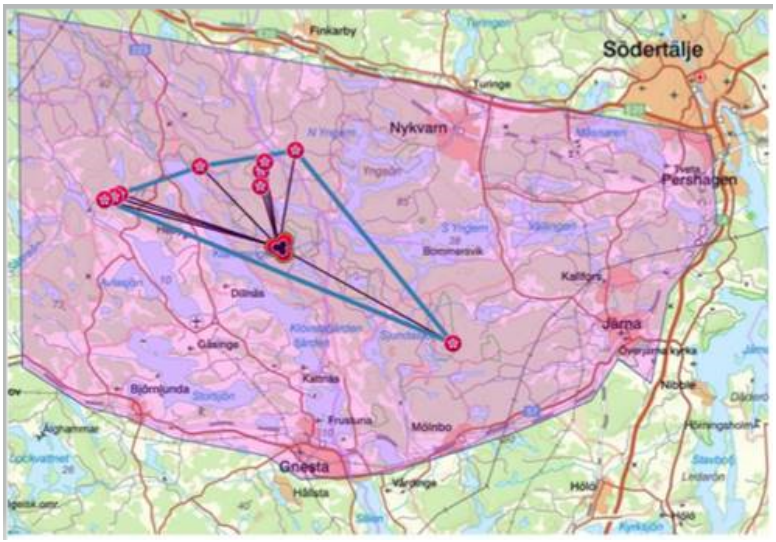

Siggeforareviret

Uppsala län har idag varg etablerad i Siggefora reviret. 2020 föddes det fyra valpar och i år har det fötts sex valpar. I dagsläget vet länsstyrelsen inte om några av fjolårsvargarna har lämnat reviret. Om de inte gjort det består varggruppen av tolv individer. Lodjuret förekommer i stor omfattning inom hela länet. Kungsörnen är etablerad vid kusten och björn och järv förekommer som enstaka individer i den norra delen av länet.

Hösten 2020 skedde tre vargangrepp inom Siggeforareviret. Under 2021 har hittills sju angrepp drabbat fårägare, majoriteten av dem i augusti och september. Länsstyrelsen fattade beslut om skyddsjakt i början av september, den stoppades tillfälligt i några dagar p.g.a. överklaganden. Skyddsjakten är nu i gång igen men vi känner inte till hur det går.

Stockholm Uppsala Fårägarförening (SUF) har vid ett flertal tillfällen varit i kontakt med Länsstyrelsen och fårägare i området.

I våra två län finns förutom vargen framför allt lodjur men även kungsörn, järv och björn dvs alla de stora rovdjuren. SUF har påtalat för länsstyrelsen att de måste ta hänsyn till det totala rovdjurstrycket när de fattar beslut inom enskild ras.

SUF i pressen

SUF har tillsammans med LRF Mälardalen skrivit en debattartikel i UNT som respons på att Rovdjursföreningen menat att drabbade fårgårdar haft för dåliga staket som skydd mot varg.

”Hållbar lammproduktion kräver en hållbar aktiv förvaltning av rovdjur!

Under den senaste månaden har det varit ett flertal vargattacker som drabbat fårgårdar inom Siggeforareviret. Detta är en fruktansvärd upplevelse för såväl djur som fårägare, med påverkan på såväl personerna som berörts och deras familjer och även deras fårproduktion för en lång tid framöver.

RAS

Många inlägg i media handlar om att attackerna inte skulle ha skett om det funnits rovdjursavvisande stängsel (RAS) kring fårhagarna. Men så enkel är inte verkligheten.

RAS är ett förbyggande hjälpmedel. Det är inte ett 100 % skydd även om det är av de bättre skydden som står till buds. Svenska Fåravelsförbundet (SF) anser att RAS har många fördelar. Rätt uppsatt och i bra skick ger det ett gott skydd mot rovdjur. Men många nackdelar finns också, framför allt är det ett väldigt dyrt stängsel. Dessutom kräver RAS ett omfattande årligt underhåll för att fortsätta ge ett bra skydd. Det finns heller ingen garanti för att RAS helt utestänger varg, attacker på får har skett i flera fall i hagar med godkänt RAS.

Många av landets fårägare arrenderar/lånar mark av andra, det är inte helt ovanligt att det då förekommer att markägaren inte vill ha fasta staket på sin mark vilket omöjliggör uppsättning av RAS.

Bidrag
Ofta hör man i debatten att lantbrukare kan få bidrag till att sätta upp RAS. Detta är en sanning med mycket stor modifikation.

Stödet för att sätta upp RAS är 50 kr per meter. Då handlar det om ett femtrådigt elstängsel eller fårnät kombinerat med el för att vara godkänt till att skydda mot rovdjur. Den verkliga kostnaden per meter för uppsättning av RAS uppskattas av SF till 80–200 kr per meter, beroende på markförhållande. Bidraget täcker alltså inte på långa vägar kostnaden.

Det är också bara en mindre del av landets fårägare som kan få bidrag. Man kan ansöka om medel till RAS hos länsstyrelsen i respektive län. Pengarna kommer från landsbygdsprogrammen som Jordbruksverket ansvarar för. Hos dem framgår bland annat att det är länsstyrelsen som beslutar om du som markägare/brukare får stöd för RAS utifrån respektive regions mål för utveckling, och om ansökan prioriteras enligt dessa. Många fårägare som söker stöd blir utan.

Dessutom finns bara en begränsad summa pengar till bidrag varje år. För 2021 fanns 100 miljoner kr avsatta. Just nu återstår 5 miljoner kr. De här pengarna räcker inte långt.

Herdehundar
I debatten förs ofta herdehundar fram som en enkel lösning. Men sanningen är att de bara passar på enstaka gårdar. Det krävs väldigt speciella förutsättningar om det ska fungera. Dessa hundar är nattaktiva, det bör inte passera okända människor, hundar eller andra djur i dessa hagar. Vi har ett strikt hundägaransvar här i landet och det är finns många risker med sådan här hundar.

Lagstiftning
Det finns ingen skyldighet för djurägare att stängsla för att stänga ute rovdjur. Det finns endast en skyldighet att stängsla för att hålla inne sina husdjur. (Källa Ägofridslagen och Djurskyddslagen)

Politisk lösning krävs!
För att få en långsiktig lösning måste våra politiker ha modet att följa de beslut och riktlinjer som är tagna. SF står bakom rovdjurspropositionen som beslutades brett 2013. Den innebär att det ska finnas varg i vårt land, men att det ska tas hänsyn till att tamdjurhållning inte försvåras i någon del av landet och att socioekonomisk hänsyn ska tas. Tyvärr är vargen den enda som haft en god utveckling sedan detta beslut togs, de övriga målen har inte tagits hänsyn till vid bedömningar vid skyddsjakt och förvaltning.

Lammproduktionen går ned markant i vårt land. Bara 3 av 10 som vill köpa svenskt lammkött har möjlighet att göra det, på grund av den låga tillgången. Politiker och beslutsfattare måste ta hänsyn till alla de mål och riktlinjer som har beslutats. De trångsynta stuprörsbesluten kan inte fortsätta, alla mål och beslut måste saxa i varandra och tas hänsyn till! Livsmedelsstrategin säger att vi ska öka livsmedelsproduktionen i vårt land. I våra naturbetesmarker finns det en enormt värdefull artrikedom som är viktig för den biologiska mångfalden.

Vilka är lösningarna?
Vi behöver kunna kombinera omsorg om natur och biologisk mångfald med en hållbar inhemsk livsmedelsproduktion. Detta kan inte bara vara lantbrukarnas ansvar, utan detta ansvar ligger på alla medborgare och politiker.

SF anser att för att detta ska kunna uppnås behöver vargstammen reduceras ner till den 2013 beslutade nivån. Vi behöver lättare kunna få beslut om skyddsjakt på särskilt besvärliga individer och mindre möjlighet till överklaganden och förhalningar av skyddsjaktsbeslut. Och samhället måste

ersätta fårägarna för ALLA kostnader som rovdjuren orsakar. Idag får fårägarna dra det absolut tyngsta lasset.

Tänk vilka super-djur våra får är och vad de kan producera av det gräs vi människor inte kan äta. Kött, skinn, ull, livskvalitet och biologisk mångfald! Detta måste vara värt att slå vakt om!"

SUF ordförande har även intervjuats i en artikel i UNT på samma tema. Idag har UNT gjort en till intervju med anledning av Rovdjursföreningens uttalande om stöd till fårägare som vill sätta upp RAS. Stödet består av bidrag i form av arbete och material motsvarande mellanskillnaden på bidraget från länsstyrelsen.

Ni får gärna använda artiklarna eller citat ur dem bara ni anger källan samt om de publiceras i media meddela SUF styrelse var och när det sker.

Avslutning

Vi i SUF styrelse önskar alla våra medlemmar en fin höst tillsammans med era djur!

Anna, Karolina, Lisa, Marina, Anna, Carina och Maria

I väntan på höstens klippning kan man ta sig en lur